

FORMIDLING TIL
BØRNEHAVER
OG SKOLER

EN LILLE NISSE REJSTE FUGLEN FLØJ MED

Henning og
Heerup

OG

Carl-Henning
Pedersen
& Else Alfelts
Museum

EN LILLE NISSE REJSTE OG FUGLEN FLØJ MED

Selvom Danmark er et lille land, er vi kendt over hele den store verden.

Igennem tiden har flere danskere gjort sig bemærket på verdensplan. Inden for kunsten generelt kan nævnes H.C. Andersen, Carl Nielsen og Vilhelm Hammershøi, og så er der selvfølgelig også CoBrA-bevægelsen, der satte Danmark på verdenskortet i efterkrigstiden.

I CoBrA finder man kunsterne fra Danmark, Belgien og Holland med drømme om at skabe en fri kunst som fundament for en fri verden. Blandt de danske billedkunstnere i CoBrA er Henry Heerup (1907-1993) og Carl-Henning Pedersen (1913-2007).

Du har nok hørt om Venedig; den smukke, gamle italienske by, hvor man kan sejle rundt i gondoler på de mange kanaler. Men byen er også kendt som kunstens centrum, når verdens ældste og største kunsthøjtidelse Venedig Biennalen afholdes hver andet år. Den første Venedig Biennale blev afholdt helt tilbage i 1895. Udstillingen bygger på det princip, at hvert land tildeles en pavillon, hvori man kan udstille værker af samtidens kunstnere. Begivenheden har helt fra sin start tiltrukket gæster fra hele verden og anses som den globale kunsts hovedscene. Der er ingen tvivl om, det er stort for en kunstner at få lov at udstille sin kunst på Venedig Biennalen, der er som et udstillingsvindue for hele verden. Kunstnere bliver nøje udvalgt af en komité for at sikre, at man ikke sender hvem som helst af sted for at repræsentere sit land.

I 1962 falder det danske valg overraskende på kunstnernevennerne Henry Heerup og Carl-Henning Pedersen. Heerup er kendt som helårsnisse og Pedersen som fantasifuglemesteren. Tilsammen udgør de umiddelbart to skæve eksistenser, der bestræber sig på en legende tilgang til kunsten, hvor tanken sættes fri og fantasien flyver.

I 1962 betages hele verden af de to danskere og deres farverige, fantasifulde kunst, der stræber mod tanker om frihed i

kunsten såvel som i samfundet. En kunst, der opstår igennem den legende og nysgerrige tilgang, hvor principper som korrekthed og virkelighed lægges til side til fordel for rum til frie tanker og fantasi. Den danske pavillon med Henning og Heerup bliver et tilløbsstykke. Intet mindre. *Tænk, der findes et lille land langt mod nord, hvor der er plads til denne frie tilgang til kunsten – måske endda ligefrem til livet...*

Henning og Heerup stræber begge efter at skabe en demokratisk kunst, der appellerer bredt til alle mennesker til alle tider. Derfor skaber de begge kunst med afsæt i fantasien, som netop findes i alle mennesker til alle tider. Især findes fantasien hos nogle af de to kunstneres store forbilleder – nemlig børnene.

Foto: Ole Jørgensen.

I forløbet **”En lille nisse rejste og fuglen fløj med”** møder børnene de to legesyge og fantasifulde kunstnere Henning og Heerup som nissen og fuglen. Børnene inspireres til at træde i kunstnerens fodspor, præcis som de helt intuitivt gør hver eneste dag, når de f.eks. udfolder sig på legepladsen.

Forløbet er udviklet med fokus på, at vi som udøvere af en pædagogisk praksis sætter os for at hylde denne tilgang. I en hverdag fyldt med pædagogiske læreplaner, fælles mål, forældremøder og politisk fokus på målbarhed, kan børns frie tanker og fantasi nogle gange ende med at være noget, der holder til i pauserne.

Carl-Henning
Pedersen
Heerup

Med forløbet ”En lille nisse rejste og fuglen fløj med” stræber vi efter, at museets kunstformidlere sammen med det pædagogiske personale i børnehaven eller lærerne på skolen lader de frie tanker og fantasien være øverste mål i læreplanen eller årsplanen.

I dette katalog kan du som pædagog eller lærer finde inspiration til at sætte dit eget præg på forløbet **”En lille nisse rejste og fuglen fløj med”** ved valg af aktiviteter både før og efter besøget på Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum.

På Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum ser vi frem til gode, sjove, frugtbare og konstruktive samarbejder omkring forløbet med engagerede pædagoger og lærere, der, ligesom os, ønsker at facilitere formidling for børn, der skaber grundlag for oplevelse, fordybelse og virkelyst. Et samarbejde, hvor både børn og voksne kommer klogere ud på den anden side med en god kunstoplevelse i rygsækken.

Velkommen på et eventyrligt sted...

HENRY HEERUP SOM NISSEN

Da Henry Heerup (1907-1993) kommer til verden, mødes han af sin mor, der ni måneder forinden var blevet gravid uden for ægteskab. Når nogen spørger Heerup som barn, hvem hans far var, svarer han altid, at han var ”kejser af kinesiens land”. Heerup vokser op i en lejlighed på 5. sal ved Nørrebro Runddel med udsigt over Assistens Kirkegården. Heerup bliver tidligt fortrolig med de mange gravsteder for kendte danskere. Hans foretrukne er livet igennem H.C. Andersens grav. Den verdenskendte eventyrdigter bliver en af Heerups helte, som finder plads i flere af hans kendte værker.

Hverdagslivet på Nørrebro gør stort indtryk på den unge Heerup, som livet igennem anvender sporvogne, gammeldags politihjelme, lirekassemand og skraldemænd i sine værker. Som tingfinder og udpræget samler finder han stor symbolsk værdi i skraldemandens morgenfærd. Særligt de originale skraldeskulpturer af alt fra gammelt legetøj til cykeldele og kapsler er forbundet med skraldemanden og genbrugstanken. ”Alting har en sjæl”, erklærer han ofte som en påmindelse om barndommens trange vilkår, men også som en hyldest til hverdagen, det levede liv og ikke mindst naturen. Skraldemanden var om nogen en personificering af Heerups ønske om at give samfundets og hverdagens skrald og kasserede genstande nyt liv.

Allerede som 14-årig forlader Heerup skolen, og han finder friheden med jobbet som cykelbud, der gør det muligt for ham at

være udenfor samt at gøre afstikkere til f.eks. Statens Museum for Kunst for at studere Rembrandts maleteknik. Heerup er allerede her optaget af at blive en rigtig kunstner, og Sankt Hans aften 1924 maler han sit første oliemaleri. ”Ulvedalsegen”, som han kalder det, bliver til for foden af en af Dyrehavens gamle ege, og er for Heerup synonymt med hans egen kunstneriske fødsel. Han modtager herefter undervisning i croquis og tegning, og i 1927, blot 20 år gammel, bliver han optaget på Det Kgl. Kunstakademis Malerskole.

I 1930 hugger Heerup sit første værk i sten. Det er netop skulpturerne og de forømtalte skraldemodeller, som er med til at give ham den første berømmelse. Sammen demonstrerer de hans unikke fantasi, nysgerrighed og arbejdsiver.

Heerup kaster sin kærlighed på den bornholmske væver Emilie Westh, kaldt Mille, og de bliver gift i 1933. Sammen flytter de ind i en lejlighed i Gothersgade, der fungerer både som udstillingsrum og hjem samt mødested for kunstnervennerne. Heerups mor Sera flytter ind – måske for at hjælpe til i hverdagen, for i 1934 kommer en lille ny Heerup til verden. Sønnen Ole vækker stor glæde, og mens bleerne hænger til tørre i stuen, hugger den altid flittige Heerup sten i opgangens lille gård.

I 1935 får Heerup et rejselegat. Han inviterer Mille til Jelling for at se Jellingestenene, med Heerups egne ord ”det betydeligste udendørs stenarbejde,

vi har i landet.” Jellingestenenes ornamentik inspirerer Heerup til motivet tæppebanke- ren, hvis sirlige mønster og svungne linjer kan spores i mange af hans værker. Han foretager gennem sit liv mange rejser rundt i verden, men rejsen til Jelling kommer til at stå som unik.

Familien flytter til hus med have på Rødtjørnevej i Vanløse. Her får Heerup for alvor mulighed for at hugge i sten udenfor. Han fylder hurtigt haven med et væld af stensculpturer. Samme år kommer Nanna Heerup til verden. Familiens hverdag og ikke mindst børnenes ubekymrede leg inspirerer Heerup til en række familie billeder, som alle markerer hans særlige univers af uskyld, barnesind og hverdagssymbolik.

For Heerup er årene omkring 2. Verdenskrig frugtbare. Typisk for Heerup ser man i en lang række værker en polarisering mellem det gode og det onde via henholdsvis dødssymboler som korset, manden med leen og den sørgende enke samt livs- og frugtbarhedssymboler som livmoderen, fostret, livshjulet og ikke mindst hjertet. Trods krigens rædsler er Heerup således stadig præget af stor livsappetit.

Fra 1949 til 1951 tager Henry Heerup del i den verdensberømte CoBrA-bevægelse. CoBrA er indbegrebet af den spontane og frie kunstneriske ånd, og under overskriften fri fantasi, umiddelbarhed og spontanitet finder CoBrA-kunstnerne stor inspiration i barnesindet og det ubevidste samt i nordisk folkekunst og mytologi. Heerups univers er sprængfyldt med sådanne motiver og tematikker, og særligt hans stensculpturer vækker stor begejstring og beundring hos medlemmerne.

I 1945 bliver Heerup under fredelige omstændigheder skilt fra Mille, og i 1949 dør moderen Sera. En afgørende begivenhed for Heerup, der bliver kaldt til hendes sygeseng, tager cyklen for at sige farvel, men til stor fortrydelse kommer for sent. Derefter er der i Heerups optik ikke længere noget, der haster mere.

Det er også i 1945 Heerup køber Kamstrupvej 96 – en udstykning af en gartnerigrund i et kommende villakvarter. Han flytter ind med hele 14 flyttelæs stensculpturer og begynder sit fremtidige liv i

forstaden Rødovre. Haven, eller ”Pladsen” som Heerup kalder den, bliver resten af livet værksted, galleri og ikke mindst socialt mødested for Heerup og de mange, som ønsker at opleve kunstnerens værker og smittende humør. Haven bliver også en væsentlig del af Heerups selvforståelse og afgørende for fortællingen om den entusiastiske Rødovre kunstner, der arbejder bedst under åben himmel og i kontakt med sine omgivelser.

I 1966 modtager Heerup Statens livsvarige hædersgave. Han vælger at bruge pengene til at oprette Heerup legatet, der – dengang som nu – skal gavne unge seriøse kunstnere. Selv har Heerup, hvad han skal bruge, og hans beskedne livsstil forandres ikke af den stigende efterspørgsel.

Den brede befolkning har en interesse i at hylde Heerup, men Heerup har også en dybfølt interesse i dem. Han arbejder ihærdigt for at få kunsten ud til så mange som muligt, særligt via udsmykningsopgaver i det offentlige rum eller store oplag af grafik. Mest af alt ønsker han at dele glæden ved det at være menneske med beskueren. Hans sociale instinkt er veludviklet, og han betoner humanistiske værdier som tryghed, sundhed, arbejde og naturligvis familien. Værdier som omhandler det konkrete liv, og som medvirker til at cementere hans status af folkeeje.

Den 5. juni 1993 bliver Heerup begravet på Assistens Kirkegården, hvor han netop som lille dreng op søger sine forbilleder og tilbringer mange timer. På Heerups gravsten ses som motiv en lille, men højt elsket nisse i blå, taget fra sangbogen *Fløjte Huggas Billedbog*. Med nissehuen på hovedet og blokfløjten i hænderne sidder denne følgesvend tilbage i dag som et minde om en kunstnerisk ener.

Igennem livet bliver nissen Heerups alterego. Han selvudnævner sig som formand for Nissernes Fagforening i Rødovre og Vanløse, og bærer gennem sit voksenliv gerne nissehue – både sommer og vinter, i virkeligheden og i kunsten. Heerup forstår om nogen nissens væsen. Dens barnagtige udseende kan snyde, men nissens uvisse alder, livserfaring og særlige evner er en anden side af dette symbol på fantasien og overgangen til voksenlivet.

CARL-HENNING PEDERSEN SOM FUGLEN

Carl-Henning Pedersen (1913-2007) bliver født ind i en fattig arbejderfamilie i København i 1913. Faren er jord- og betonarbejder, og moren dør, da Carl-Henning er ti år gammel. Allerede som dreng og videre igennem sin ungdom arbejder han som mælkeemand for at bidrage til familiens økonomi. Ved siden af arbejdet finder han tid til politisk arbejde i Danmarks Kommunistiske Ungdom.

I 1933 starter Carl-Henning på Den Internationale Højskole i Helsingør med en drøm om at blive arkitekt eller komponist. På højskolen møder han den unge malerinde Else Alfelt, der fortæller ham om det moderne maleri. Carl-Henning træffer nu valget om at blive kunstner, og Else bliver hans livsledsagerske og trofaste kritiker frem til hendes død i 1974. Sammen får parret to døtre.

På en rejse til Jerusalem i 1975 møder Carl-Henning sit livs anden store kærlighed, arkitekt og fotograf Sidsel Ramson. De bliver gift i 1977 og erhverver Karel Appels tidligere hus og atelier i Molesmes i Bourgogne, hvor mange af billederne fra Carl-Hennings senværk bliver til.

Fra 1949 til 1951 er Carl-Henning en central del af den verdensberømte CoBrA-bevægelse, hvorigennem han får sit navn og sin kunst slået fast internationalt.

I 1958 tildeles han den fornemme pris "The Guggenheim National Award for Denmark", og i forbindelse med Venedig Biennalen i 1962 tildeles han årets UNESCO-pris, som kun én gang tidligere, i 1909, er tilgået Danmark.

I midten af 1950'erne stifter Carl-Henning Pedersen bekendtskab med skjortefabrikant Aage Damgaard, der har gjort sig bemærket ved at introducere sine medarbejdere for kunsten på sine fabrikker i Herning. Damgaard arbejder aktivt for at få kunsten ned fra dens piedestal og gøre den tilgængelig for den almene arbejder. Skjortefabrikanten kontakter Carl-Henning Pedersen i begyndelsen af 1960'erne, da han mangler en kunstner til at udsmykke gårdrummet på sin nye fabriksbygning i Birk, Angligården. Carl-Henning Pedersen lader sig overtale til at forestå udsmykningen af et samlet areal på over 1000 m², som han kalder for "Fantasiens leg om livets hjul".

I forbindelse med udsmykningsopgaven på Anglifabrikken etablerer Carl-Henning Pedersen tætte kontakter til byens indflydelsesrige personer, og dette netværk er stærkt medvirkende til, at Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum i 1976 kan indvies som 'kunstnermuseum' – dør om dør med Angligården og hovedværket i den indre gård.

I 1983 påtager Carl-Henning Pedersen sig – på opfordring af Statens Kunsthøjsskole – udsmykningen af Ribe Domkirke.

Han vælger et udsmykningsprogram, der omfatter mosaikker, glasmosaikker og kalkmalerier, og han gengiver de bibelske fortællinger i sin egen meget personlige fortolkning, der skaber stor debat i de trykte medier.

Carl-Henning er kendt som en yderst produktiv maler, der igennem mere end 70 år skaber tusindvis af legendariske kunst-

Carl-Henning Pedersen 1956. Foto: Kari-Nina Pedersen.

Carl-Henning Pedersen, "De tre - gult-gråt billede", 1961. Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum.

værker i form af især malerier, men også f.eks. bronzeskulpturer, keramik og mosaik. I sin levetid når han at donere intet mindre end 6000 værker til sit eget museum i Herning. Selvom der i stort set alle hans kunstværker findes en fugl, så er ikke to fugle ens. Hver enkel fugl er unik og skabt i en spontan proces med afsæt i fantasien. Derfor ligner Carl-Hennings Pedersens fugle ikke dem, vi kender fra foderbrættet i haven, volieren i zoologisk have eller fra verdens vilde natur. Godt nok kan vi altid afkode det som en fugl, men Carl-Hennings fantasifugle er ikke underlagt fysiske begrænsninger. De er som sagt skabt helt frit med præcist det antal øjne og næb samt de farver, der opstår i hans fantasi præcist i det sekund, penslen rammer lærredet, hænderne former leret eller fingrene placerer mosaikstifterne. Det er ikke tilfældigt, det netop er fuglen, der som motiv følger Carl-Henning. For ham er fuglen det ultimative frihedssymbol, og dermed sym-

bol på det essentielle tema i hans kunst. Carl-Hennings livsprojekt bliver nemlig at skabe en fri kunst som fundament for den frie verden, som han drømmer om.

Da Carl-Henning Pedersen dør i 2007, bliver hans urne nedsat i det indre gårdrum i Angligården. Han er således stedt til hvile midt blandt fantasiens billeder.

Efter sin død i 2007 kan Carl-Henning beskrives som mælkedrengen fra den fattige arbejderfamilie, der igennem hårdt arbejde og himmelhøje visioner maler sig hele vejen til stjernerne, og som i dag kendes og elskes af både børn og voksne over hele verden for sine farverige, fantasifulde kunstværker og ikke mindst legendariske fantasifugle.

Carl-Henning Pedersen, "Fantasiens leg om livets hjul", 1966-68. Foto: Poul Gerner, 2010.

EN LILLE NISSE REJSTE OG FUGLEN FLØJ MED

FOR BØRNEHAVER

Tag din børnehavegruppe med på en rejse sammen med nissen og fuglen gennem udstillingen "Henning og Heerup International" på Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum. Kunstformidleren har inden rejsen pakket en kuffert med effekter, der tages frem undervejs. Effekterne danner sammen med kunsten i udstillingen grundlag for levende fortælling og åben dialog.

Rejsen starter allerede hjemme i børnehaven, hvor I modtager et postkort fra nissen og fuglen. Udover at læse postkortet kan I med fordel vælge at arbejde med nogle introaktiviteter inden museumsbesøget. Ligeledes vil I efter besøget kunne fordybe jer yderligere i forløbets temaer igennem kreative aktiviteter. Find inspiration til dette her i formidlingskataloget.

Efter omvisningen er I velkomne til at opleve museet eller området omkring på egen hånd.

Hvis vejret er godt, anbefaler vi jer at nyde madpakkerne udenørs i den indre Angligård, hvor I finder Carl-Henning Pedersens 1000 m² store hovedværk "Fantasiens leg om livets hjul".

Carl-Henning Pedersen, "Landskab med rød maske", 1949. CHPEA Museum.

OBS: Der kan maks. deltage 20 børnehavebørn pr. forløb!

Mål

Med forløbet ønsker museet...

- At børn stifter bekendtskab med og bliver nysgerrige på Henry Heerup og Carl-Henning Pedersens liv og kunst. Herunder nogle af deres legendariske kunstværker og deres frie og fantasifulde tilgang til at skabe kunst.
- At børn igennem levende fortællinger, åbne samtaler og kreative eksperimenter oplever, at den frie tanke og fantasien har værdi.
- At børn oplever voksne, der flytter fokus fra ros for korrekthed og skønhed til anerkendelse for frie tanker og fantasi.
- At børn og voksne får en god oplevelse med kunst og oplever en sammenhæng mellem den pædagogiske praksis i børnehaven og formidlingen på skolen.

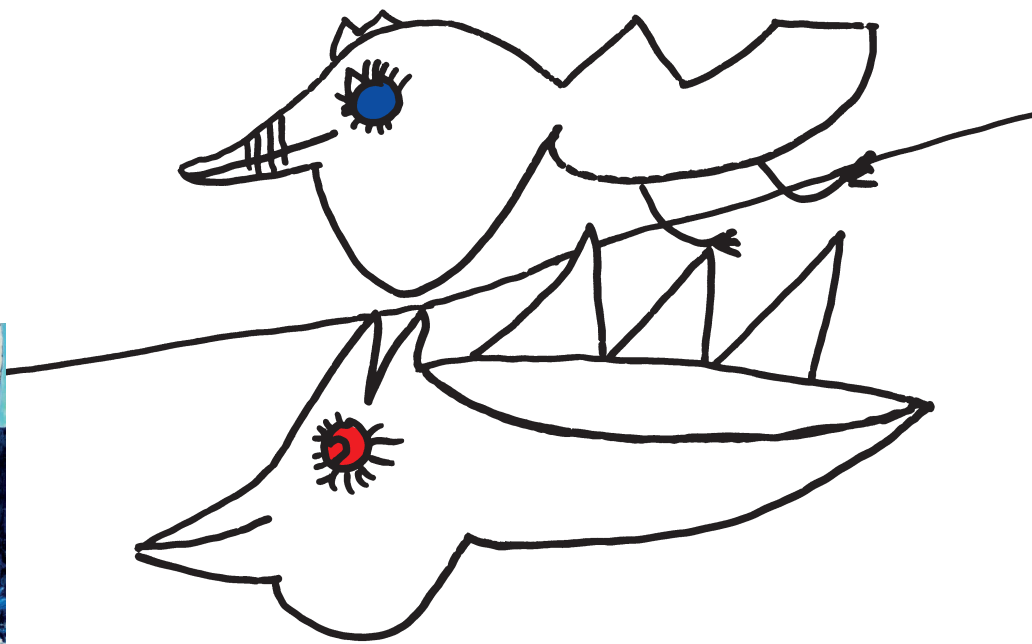

Foto: Ole Jørgensen.

Foto: Ole Jørgensen.

EN LILLE NISSE REJSTE OG FUGLEN FLØJ MED

FOR INDSKOLING

Tag dine elever med på en rejse sammen med nissen og fuglen gennem udstillingen "Henning og Heerup International" på Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum. Kunstformidleren har inden rejsen pakket en kuffert med effekter, der tages frem undervejs. Effekterne danner sammen med kunsten i udstillingen grundlag for levende fortælling og åben dialog.

Rejsen starter allerede hjemme på skolen, hvor I modtager et postkort fra nissen og fuglen. Udover at læse postkortet kan I med fordel vælge at arbejde med nogle introaktiviteter inden museumsbesøget. Ligeledes vil I efter besøget kunne fordybe jer yderligere i forløbets temaer igennem kreative aktiviteter. Find inspiration til dette længere fremme i kataloget.

Efter omvisningen er I velkomne til at opleve museet eller området omkring på egen hånd. Hvis vejret er godt, anbefaler vi jer at nyde madpakkerne udendørs i den indre Angligård, hvor I finder Carl-Henning Pedersens 1000 m² store hovedværk "Fantasiens leg om livets hjul".

Vignet af Carl-Henning Pedersen.

OBS: Der kan maks. deltage 28 elever pr. forløb!

Mål

Med forløbet ønsker museet...

- At elever stifter bekendtskab med og bliver nysgerrige på Henry Heerup og Carl-Henning Pedersens liv og kunst. Herunder nogle af deres legendariske kunstværker samt deres frie og fantasifulde tilgang til at skabe kunst.
- At elever igennem levende fortællinger, åbne samtaler og kreative eksperimenter oplever, at den frie tanke og fantasien har værdi.
- At elever oplever voksne, der flytter fokus fra ros for korrekthed og skønhed til anerkendelse for frie tanker og fantasi.
- At elever og undervisere får en god oplevelse med kunst og oplever en sammenhæng mellem undervisningen i skolen og formidlingen på museet.

Carl-Henning Pedersen,
"Fuglevæsener på
gråt kardus", 1939.

FØR I BESØGER CARL-HENNING PEDERSEN & ELSE ALFELTS MUSEUM...

Når man som barn træder ind på et museum, kan det være overvældende at blive mødt af de mange nye indtryk, som arkitekturen og kunsten giver. Derfor kan det være rart at møde noget, man kender. Det kan f.eks. være noget i kunstformidlerens fortællinger, man kan nikke genkendende til, eller et kunstværk man har set før, som kan være med til at skabe tryghed og dermed et godt fundament for at opleve og lære noget nyt.

For både at vække nysgerrighed og forberede museumsbesøget modtager I hjemme i børnehaven eller på skolen et postkort fra nissen og fuglen. Måske opstår der spørgsmål, når I sammen læser det. Disse spørgsmål kan I forsøge sammen at finde svar på igennem teksterne i dette katalog. Alternativt kan I skrive spørgsmålene ned og tage dem med på museet – måske får I svar undervejs i omvisningen, og ellers kan I sammen stille spørgsmålene til formidleren ved omvisningens afslutning.

Hvis I har tid og lyst til at gå mere i dybden med forløbets temaer inden museumsbesøget, kan I f.eks. forberede jer yderligere igennem åbne billedsamtaler og sang.

Åbne billedsamtaler

På museets hjemmeside kan du finde billedfiler til download, som du kan printe eller vise på en projektor som grundlag for billedsamtaler.

Der findes mange måder at gribe billedsamtaler an på. Mange forbinder billedsamtaler med billedanalyser, hvor man slavisk gennemgår billedet med afsæt i et analyseværktøj. Billedsamtaler kan dog være meget andet, og i denne sammenhæng giver det mening at tage udgangspunkt i en åben billedsamtale, hvor man ikke har et mål om, at samtalen skal føre til noget bestemt eller en for pædagogen eller læreren forudbestemt fortolkning.

I den åbne billedsamtale er det pædagogen eller lærerens fornemste opgave at lytte til børnenes inputs og med udgangspunkt i dem blive ved at stille nysgerrige og åbne spørgsmål.

En åben billedsamtale kan starte med, at børnene to og to får et par minutter til at fortælle hinanden, hvad de ser på billedet. På den måde aktiveres alle fra start. Herefter kan pædagogen eller læreren invitere børnene til skiftevis at præsentere nogle af deres tanker. Undervejs er det den voksnes rolle at bekræfte det, børnene siger, ved at gentage og/eller udpege det på billedet. Derudover skal den voksne også stille uddybende spørgsmål. Her er det vigtigt, at den voksne er nysgerrig og stiller åbne spørgsmål, hvor der er plads til børnenes refleksioner og ikke blot lukkede spørgsmål, hvor svaret er ja eller nej. Den voksne kan undervejs også bruge sig selv og åbent præsentere sine egne refleksioner og på den måde være forbillede og skabe autenticitet. Billedsamtalen afsluttes ved, at den voksne opsummerer, hvad der er blevet talt om.

Eksempel på udpluk af billedsamtale:

Barn 1: "Vi kan se en fugl".

Voksen (peger på fuglemotivet på billedet): "Spændende. Hvordan ser fuglen ud?"

Barn 2: "Det er en rød fugl, og den har tre vinger".

Voksen: "Wauw, det kan jeg godt se. Det er da ikke en helt almindelig fugl, som vi kender fra naturen. Hvorfor tror I, den har tre vinger?"

Barn 1: "Så den kan flyve stærkt"

Barn 2: "Ja, så den hurtigt kan flyve til et andet sted"

Voksen: "Hvor tror I, den vil flyve hen?"

Barn 1: "Hen til den anden side af billedet, hvor der ser rart ud".

Voksen: "Det lyder sejt – næsten som et eventyr. Så fuglen på billedet er ikke en almindelig fugl, men en slags fantasifugl, der kan flyve megastærkt og rejse lige hen, hvor den vil. F.eks. lige derover (peger på billedet), hvor der ser rart ud. Hvad er det, der gør, det ser rart ud i den side af billedet?"

Der er ingen færdig opskrift på, hvordan en åben billedsamtale skal se ud eller hvornår den slutter. Mærk efter hvornår energien daler og afslut så med en opsummering.

Sange:

Inden besøget kan I også vække nysgerrighed om nisser og fugle ved at synge om dem og efterfølgende tale om, hvad sangene handler om. Syng og tal f.eks. om:
"En lille nisse rejste"
"Hør den lille stær"

EFTER I HAR BESØGT CARL-HENNING PEDERSEN & ELSE ALFELTS MUSEUM...

Når vi inviterer børnehavegrupper og skoleklasser indenfor på museet, ønsker vi først og fremmest at give børnene en god oplevelse med kunsten. Derudover er det også vores ambition at inspirere dig som pædagog eller lærer til at tage oplevelsen med hjem til børnehaven eller skolen som afsæt for andre aktiviteter, hvor der arbejdes videre med samme temaer i kendte rammer. Vi vil altså gerne skabe sammenhæng mellem læring og dannelse i børnehaven/skolen og på museet.

Her vil vi præsentere en række aktiviteter, som du kan lade dig inspirere af, når du indtænker museumsbesøget i din praksis i et forløb i børnehaven/skolen med afsæt enten i den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud eller fælles mål for folkeskolen.

Nissen

I denne film kan du se formidlingsinspektør Helle Forbech Hvergel introducere til, hvordan I kan eksperimentere med at lave kunst ud af skrald med Henry Heerup som forbillede:

Skrald er kunst

KLIK HER

<https://youtu.be/SrMWEU9NBPQ>

Under museumsbesøget fortæller kunstformidleren, hvordan Henry Heerup ofte valgte at bemale sine stensculpturer, og hvordan han efterfølgende hver sommer cyklede rundt og besøgte stenene rundt på deres forskellige lokationer for at male dem op med maling fra cykelkurven. Hjemme i børnehaven eller på skolen kan I eksperimenter

mentere med selv at bemale sten. Måske I allerede har nogle større sten på legepladsen eller i området omkring, som I kan få lov at bemale. Alternativt kan I tage kontakt til en lokal landmand, der måske har nogle marksten, som I må få til projektet. Er I så heldige at være i nærheden af en strand, kan I også selv, i bedste Heerup-stil, tage på tur og finde nogle sten. Børnene kan enten få frie rammer til at skabe motiver på stenen, eller der kan udvælges et tema. Uanset hvad kan I med Heerup som forbillede lade børnene tage udgangspunkt i hver enkel sten og dens egne særprægede former, kanter, linjer osv. og lade netop dem være styrende for, hvilket motiv der får lov at "vokse ud af stenen".

Fuglen

I denne film kan du se formidlingsinspektør Helle Forbech Hvergel introducere til, hvordan I kan eksperimentere med at tegne fantasifugle med Carl-Henning Pedersen som forbillede:

Fantasifugle

KLIK HER

<https://youtu.be/jEuNCzP2WpE>

Under museumsbesøget fortæller kunstformidleren, hvordan Carl-Henning Pedersen selv lavede en lang pensel ved at tape eller binde en pensel for enden af f.eks. en fiskestang, et kosterkaft eller en pind. Hjemme i børnehaven eller på skolen kan I eksperimentere med selv at lave sådanne pensler og dermed erfare, at det ikke er helt nemt at styre den lange pensel. Det fascinerende ved den lange pensel er, at maleprocessen bliver en leg, hvor man kan danse hen over papiret, og hvor udtrykket altid vil blive præget af fantasi, da det ikke er muligt at kæle for små (realistiske) detaljer med det lange redskab. På en dag med tørvejr kan aktiviteten med fordel tages med ud,

hvor rammerne ofte er bedre til at svinge den lange pensel. Her kan I også vælge at starte med at male med vand på fliser eller asfalt. Her vil jeres kunstværker selvfølgelig forsvinde igen, når vandet fordamper, men det kan være en god og sjov måde at gøre sig de første erfaringer med den lange pensel.

Åbne billedsamtaler

Efter museumsbesøget er det også en mulighed at arbejde videre med de åbne billedsamtaler (se side 12-13). Måske ser børnene noget nyt i billederne ud fra deres nye viden fra museumsbesøget? I skolen kan man også arbejde videre ved at lade børnene alene eller i grupper lave en præsentation af et billede enten mundtligt (ved fremlæggelse eller ved at filme med en iPad eller lignende) eller skriftligt. Her kan læreren f.eks. udvælge nogle åbne spørgsmål, som elevernes præsentationer skal besvare. På denne måde kan børnene gøre sig erfaringer hen imod den klassiske billedanalyse, de højst sandsynligt vil møde på et ældre klassetrin.

Læs om andre tingfindere...

Henry Heerup var en vaskeægte tingfinder. På sine daglige cykelture til og fra sin have, hvor han skabte sin kunst, samlede han både stort og småt op og puttede det på cykelladet. Det der for andre var ubrugeligt skrald, var for Heerup vigtigt materiale til at skabe kunstværker under betegnelsen skraldemoeller. Man kan forskellige steder i børnelitteraturen møde sjove og spændende historier om andre tingfindere. F.eks. i Astrid Lindgrens klassiske "Pippi. Tingfinderbogen" eller i Alberte Windings moderne "Anker finder ting". Spørg evt. selv jeres lokale børnebibliotekar til råds om andre bøger, der kan passe ind i forløbets temaer omkring fantasi og frihed.

DANMARK

DET PRAKTISKE

Museets formidlingstilbud skal bookes på forhånd – gerne minimum en måned før besøget.

*Carl-Henning Pedersen og Henry Heerup.
Foto: Owe Sjöblom/TT/Ritzau Scanpix.*

Vores formidlingstilbud er gratis for børnehaver og skoler i Herning Kommune. Derudover har børnehaver og skoler i Herning Kommune mulighed for at blive transporteret gratis til og fra museet med kommunens kulturbus på udvalgte datoer. Læs mere om dette tilbud på hjemmesiden: <https://www.herning.dk/borger/kultur-og-fritid/kultur/kulturbussen/>

Priser for museets formidlingstilbud for børnehaver og skoler uden for Herning Kommune findes på museets hjemmeside: <https://chpeamuseum.dk/formidling.aspx>

Ønsker I som børnehave eller skole at besøge museet på egen hånd, opfordrer vi til, at besøget meldes i forvejen, så vi ved, der er plads til, I kan få en god oplevelse.

Det er gratis for alle under 18 år at besøge museet inden for normal åbningstid:
Tirsdag-søndag 10-16
Mandag lukket

Spørgsmål vedrørende museets formidling rettes til formidlingsinspektør:

HELLE FORBECH HVERGEL

chphc@herning.dk
96 28 86 51

En stor tak til fonde for støtte til
"Henning og Heerup International":

- Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
- Augustinus Fonden
- Beckett Fonden
- Carl-Henning Pedersens Fond
- Carl-Henning Pedersen & Sidsel Ramsons Fond
- 15. Juni Fonden
- Knud Højgaards Fond
- Midtjydsk Skole- og Kulturfond

Carl-Henning Pedersen, "Romansk landskab", 1950. Carl-Henning Pedersen & Else Alfelts Museum.

Carl-Henning
Pedersen
& Else Alfelts
Museum